

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 6207/2020
21.01.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Ранко Јовичић, адвокат из ..., против тужене ББ, са боравиштем у ..., чији је пуномоћник Светлана Голубовић, адвокат из ..., ради уређења начина одржавања личних односа, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 370/20 од 06.10.2020. године, у седници већа одржаној 21.01.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 370/20 од 06.10.2020. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 370/20 од 06.10.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужене и потврђена пресуда Основног суда у Новом Саду П2 1278/17 од 27.11.2019. године у делу којим је усвојен тужбени захтев и одређено да се одржавање личних контаката између тужиље и њене унуке мал. ВВ, врши два пута месечно и то сваке друге недеље у месецу у поподневним часовима, од 15,00 до 16,00 часова, путем Skype-а, наредне године пет дана непрекидно за време летњег распуста, а након тога, сваке следеће године, десет дана непрекидно за време летњег распуста, тако што ће тужиља мал. ВВ преузети на адреси тужене у ... и по истеку периода виђања је вратити на исту адресу. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/2011, 49/2013-УС, 74/2013- УС, 55/2014, 87/2018, 18/2020, у даљем тексту: ЗПП), Врховни касациони суд је оценио да ревизија тужене није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а наводима ревизије се не указује на друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. ЗПП, због којих се ревизија може изјавити. Наводе у ревизији којима се указује да је у поступку учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, Врховни касациони суд није ценио, јер се ревизија из овог разлога не може изјавити, у смислу члана 407. ЗПП. Није основан ревизијски навод да је у поступку пред другостепеним судом учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, у вези члана 396. ЗПП, јер је другостепени суд у образложењу пресуде оценио све жалбене наводе који су били од значаја за доношење правилне одлуке о изјављеној жалби.

Према утврђеном чињеничном стању, малолетна ВВ рођена је ... године у браку тужене и сина тужиље ГГ. ... месеца након рођења мал. детета заједница живота тужене и сина тужиље је фактички престала да постоји. У том периоду син тужиље је лечен од болести зависности од психоактивних супстанци, а брак са туженом је разведен 2011. године пресудом којом је мал. дете поверено туженој на самостално вршење родитељског права.

Односи мал. ВВ са оцем и очевом породицом су прекинути, а наредних година мал. ВВ повремено је виђала је оца у контролисаним условима Центра за социјални рад, које прилике је тужиља користила да кришом, сакривајући се иза паркираних возила испред Центра, види унуку. Тужена се са мал. ћерком преселила у ... године, засновала је нову брачну заједницу у којој је родила троје деце. Малолетна ВВ је добро адаптирана на породични амбијент у ..., где похађа школу и поједине додатне активности. Са тужиљом, бабом по оцу, никад није успоставила блиске односе. Тужена се противила да приликом видео разговора детета са оцем у истој просторији буде и тужиља. У време закључења главне расправе била је у току парница између овде тужене и њеног бившег супруга у којој је суд расправљао питање одржавања личних односа мал. ВВ са оцем.

Према мишљењу Центра за социјални рад Града Новог Сада пожељно је да мал. ВВ оствари контакте са породицом свог оца. Тужиља својим понашањем није допринела да контакти са мал. ВВ буду ризични по било ком основу, нити постоје разлози који би оспоравали могућност реализације контакта тужиље са унуком. Разговор путем Skype-а је прихватљив начин за успостављање афективне везе за тужиљом, а регулисање виђања треба омогућити у зависности од могућности реализације током зимског и летњег распуста у договору са туженом, мајком детета.

На овако утврђено чињенично стање, правилно су нижестепени судови применили материјално право из одредби члана 61. став 5, члана 266. став 1., у вези са чланом 270. Породичног закона и након оцене да је најбољи интерес мал. детета да успостави и одржава контакт са тужиљом, као блиским сродником, одредили начин одржавања личних односа, по моделу ближе наведеном у изреци првостепене пресуде.

Одредбом члана 61. став 5. Породичног закона, прописано је да дете има право да одржава личне односе са сродницима и другим лицима са којима га везује посебна блискост ако ово право није ограничено судском одлуком.

Одредбом члана 266. став 1. истог закона прописано је да је у спору за заштиту права детета и у спору за вршење односно лишење родитељског права суд увек дужан да се руководи најбољим интересом детета, а одредбом члана 270. наведеног закона, прописано је да пре него што донесе одлуку, између осталог, о заштити права детета, суд је дужан да затражи налазе и стручно мишљење од органа старатељства, породичног саветовалишта или друге установе специјализоване за посредовање у породичним односима.

Побијана одлука је заснована на налазу и мишљењу Центра за социјални рад који указује да је тужилја подобна и да је пожељно да се омогући одржавање личних односа са малолетним дететом. У таквој ситуацији, руководећи се заштитом права детета, и по оцени Врховног касационог суда је у најбољем интересу малолетне ВВ да буде у контакту са тужиљом као блиским крвним сродником по оцу, тим пре што тужилја својим понашањем није допринела да контакти са мал. ВВ буду ризични по било ком основу, и то првих годину дана путем видео позива посредством интернет апликације Skуре, како би дете са тужиљом постепено изградило однос блискости и поверења и створили се услови да дете наредних година проводи неколико дана у континуитету у Србији у породичном домаћинству очеве породице.

Најбољи интерес малолетног детета да одржава личне односе са тужиљом се не доводи у сумњу наводима ревизије да мал. дете не жели да оствари контакт са очевом породицом у Србији. Ове наводе тужена је истицала и током поступка, а нижестепени судови су правилно оценили да таква њена жеља није последица аутентично формиране воље, већ тренутни осећај разочараности детета, јер од породице оца није добила обећане и очекиване поклоне, који осећај је са апекта њеног узраста разумљив. Међутим, то није довољан разлог да се детету ускрати право да са тужиљом убудуће изгради односе блискости пожељан за овај степен сродства. Управо имајући у виду да између тужилје и мал. детета још увек није остварен близак однос, одређен је поступни модел одржавања личних односа, прво путем видео позива како би дете успоставило комуникацију и стекло поверење у тужилју, а затим, након периода прилагођавања провело неколико дана годишње у домаћинству тужилје.

Из околности конкретног случаја, а наиме да је мал. ВВ имала свега ... у моменту прекида заједнице живота њених родитеља и непуне ... године када се са мајком преселила у другу државу, а да је у том периоду тужилја била преокупирана и лечењем свог сина, а оца мал. ВВ, изводи се закључак да у том периоду најмлађе животне доби мал. детета, када је дете највише и усмерено на мајку, није могао ни бити успостављен контакт и осећај блискости детета са тужиљом. Међутим, то не може бити разлог да се судском одлуком ограничи право детета да надаље успостави и одржава личне односе са тужиљом као блиским крвним сродником. Одлучујућа чињеница за одлуку о постављеном тужбеном захтеву је да тужилја својим понашањем не доприноси да контакти са мал. дететом буду ризични по било ком основу и да њен мотив да одржава личне односе са унуком од стране стручних лица Центра за социјални рад није препознат као противан интересу малолетног детета.

Супротно наводима ревизије, другостепени суд није био у обавези да отвори расправу и да изведе доказ саслушањем мал. детета, које је након закључења главне расправе пред првостепеним судом, а пре правноснажности пресуде навршило ... година живота. Другостепени суд је одлуку о жалби донео на основу чињеничне грађе

формиране оценом доказа изведених у првостепеном поступку, према којима је и по оцени Врховног касционог суда постојао довољан основ за закључак о основаности тужбеног захтева. Стога отварање главне расправе и извођење доказа саслушањем мал. детета пред другостепеним судом није било нужно потребно за доношење правилне одлуке о изјављеној жалби.

Из наведених разлога, применом члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Божидар Вујичић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић